

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

9 Φεβρουαρίου 2026

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 572

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. απόφ. 251/14-01-2026

Τροποποίηση Κανονισμού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με τίτλο «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση» («Special Education and Instruction»).

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Λαμβάνοντας υπόψη:

1. Τον ν. 4957/2022 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α' 141) και ειδικότερα τα άρθρα 79 έως και 88,
2. την υπό στοιχεία 135557/Ζ1/1-11-2022 εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων «Εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4957/2022 "Νέοι ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των ΑΕΙ με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις" (Α' 141) για την οργάνωση και λειτουργία προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών και λοιπά θέματα»,
3. την υπό στοιχεία 18137/Ζ1/16-02-2023 κοινή απόφαση «Καθορισμός των προϋποθέσεων και της διαδικασίας οργάνωσης Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.)» (Β' 1079),
4. τις διατάξεις του ν. 4386/2016 «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (Α' 83), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν,
5. το π.δ. 85/31-5-2013 «Ίδρυση, μετονομασία, ανασυγκρότηση Σχολών και ίδρυση Τμήματος στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών» (Α' 124),
6. τις διατάξεις του ν. 3374/2005 «Διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων - Παράρτημα διπλώματος» (Α' 189) και ιδίως τα άρθρα 14 και 15,
7. την υπό στοιχεία Φ5/89656/Β3/13-8-2007 υπουργική απόφαση «Εφαρμογή του Συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων» (Β' 1466),
8. την υπ' αρ. 1432/20-01-2023 (Β' 392) απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία εγκρίθηκε ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του ΕΚΠΑ,
9. την υπ' αρ. 132/07-10-2025 (Β' 5526) απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία εγκρίθηκε η Τροποποίηση του Κανονισμού Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του ΕΚΠΑ,
10. την υπ' αρ. 522/08-01-2021 (Β' 117) απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία ιδρύθηκε το ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση» («Special Education and Instruction») του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης,

11. την υπ' αρ. 523/25-01-2021 (Β' 216) απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία εγκρίθηκε ο κανονισμός του ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση» («Special Education and Instruction») του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης,

12. την υπ' αρ. 964/09-12-2021 (Β' 6487) απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία εγκρίθηκε η τροποποίηση του κανονισμού του ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση» («Special Education and Instruction») του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης,

13. το απόσπασμα πρακτικού της Συνέλευσης του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΕΚΠΑ (8η συνεδρίαση, 04-12-2025),

14. το απόσπασμα πρακτικού της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ (4η συνεδρία 19-12-2025),

15. το γεγονός ότι με την παρούσα δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού,

16. το γεγονός ότι οι διατάξεις της παρούσας δεν αφορούν σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ-ΜΙΤΟΣ, αποφασίζει:

Την τροποποίηση του Κανονισμού του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με τίτλο «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση» («Special Education and Instruction»), από το ακαδημαϊκό έτος 2025-2026, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4957/2022 και τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, ως ακολούθως:

Άρθρο 1

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ-ΣΚΟΠΟΣ

1.1 Σκοπός του Π.Μ.Σ. «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση» είναι η εκπαίδευση και κατάρτιση εξειδικευμένων επιστημόνων, ερευνητών, εκπαιδευτών, εκπαιδευτικών και στελεχών της τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης, ώστε αυτοί να μπορούν να συμβάλλουν στην ανάπτυξη της επιστημονικής έρευνας, στην προαγωγή της επιστημονικής γνώσης και στην εφαρμογή κατάλληλων πρακτικών στους τομείς της Ειδικής Αγωγής, Εκπαίδευσης και Ψυχολογίας των ατόμων με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Συγκεκριμένα, μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών στο ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση», τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα αναμένονται να είναι:

- Η εξοικείωση με προφίλ παιδιών και εφήβων που χρήζουν Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, χαρακτηριστικά ή/και κλινικά παραδείγματα ανά αναπηρία και συναφείς δυσκολίες στο γνωστικό, συμπεριφορικό και επικοινωνιακό τομέα,

- η γνώση, ο σχεδιασμός και η εφαρμογή πρακτικών και εξατομικευμένων προγραμμάτων εκπαίδευσης, με στόχο την παρέμβαση σε ατομικό, οικογενειακό και σχολικό επίπεδο,

- η αναβάθμιση των γνώσεων των εκπαιδευτικών στο Γενικό Σχολείο, των επαγγελματιών και των επιστημόνων Ειδικής Αγωγής, με στόχο την πρόληψη και έγκαιρη παρέμβαση,

- η ενίσχυση των επαγγελματικών δεξιοτήτων του ειδικού, εκπαιδευτικού και βοηθητικού προσωπικού στις δομές Ειδικής Αγωγής και εν γένει Εκπαίδευσης,

- η βελτίωση των κοινωνικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων όλων των ειδικοτήτων που σχετίζονται με τον χώρο της Ειδικής Αγωγής και εν γένει Εκπαίδευσης, με βάση τη φιλοσοφία της σχολικής, εκπαιδευτικής και κοινωνικής συμπερίληψης,

- η υποστήριξη των ατόμων με αναπηρία (ΑμΑ) και των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (ΑμΕΕΑ) για την ομαλή μετάβασή τους προς την ενηλικίωση,

- η υποστήριξη των εκπαιδευτικών που εργάζονται στις δομές Ειδικής Αγωγής και εν γένει Εκπαίδευσης, μέσω ενός εκσυγχρονισμένου επιμορφωτικού έργου, με έμφαση στον καθολικό σχεδιασμό για όλους.

1.2 Το Π.Μ.Σ. οδηγεί στην απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΣ) «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση» («Special Education and Instruction»), μετά την πλήρη και επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών με βάση το πρόγραμμα σπουδών.

1.3 Οι τίτλοι απονέμονται από το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης της Σχολής Επιστημών της Αγωγής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

1.4 Μαθησιακά αποτελέσματα και προσόντα που αποκτώνται από την επιτυχή παρακολούθηση του Π.Μ.Σ. «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση»:

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος οι απόφοιτοι θα είναι ικανοί να:

- Να διακρίνουν τα χαρακτηριστικά των δυσκολιών των ατόμων με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες με στόχο την πρόληψη και έγκαιρη παρέμβαση,

- να αντιλαμβάνονται τις συναφείς και συνακόλουθες δυσκολίες που θα αντιμετωπίζουν σε γνωστικό, συμπεριφορικό, συναισθηματικό και κοινωνικό τομέα,

- να αξιολογούν τις ανάγκες τους για να παρέχουν τον απαιτούμενο βαθμό υποστήριξης που χρειάζονται οι μαθητές κάθε φορά,
- να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν πρακτικές και εξατομικευμένα προγράμματα εκπαίδευσης, με στόχο την παρέμβαση σε ατομικό, οικογενειακό και σχολικό επίπεδο,
- να υποστηρίζουν τα άτομα με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες καλλιεργώντας τους τις απαραίτητες δεξιότητες για την ομαλή μετάβασή τους προς την ενηλικίωση,
- να δημιουργούν ένα εκπαιδευτικό πλαίσιο το οποίο βασίζεται στη φιλοσοφία της σχολικής, εκπαιδευτικής και κοινωνικής συμπερίληψης και
- να παρέχουν ένα εκσυγχρονισμένο επιμορφωτικό έργο, με έμφαση στον καθολικό σχεδιασμό για όλους.

Άρθρο 2

ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.

Αρμόδια όργανα για τη λειτουργία του Π.Μ.Σ. σύμφωνα με τον ν. 4957/2022 είναι:

2.1 Σε επίπεδο Ιδρύματος αρμόδια όργανα είναι η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών και η Σύγκλητος.

2.2 Σε επίπεδο Τμήματος αρμόδια όργανα είναι:

2.2.1 Η Συνέλευση του Τμήματος. Αρμοδιότητες της Συνέλευσης είναι να:

- α) Εισηγείται στη Σύγκλητο διά της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών την αναγκαιότητα ίδρυσης/τροποποίησης Π.Μ.Σ., καθώς και την παράταση της διάρκειας του Π.Μ.Σ.,
- β) ορίζει τον/την Διευθυντή/τρια και τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής κάθε Π.Μ.Σ. του Τμήματος,
- γ) εισηγείται εκπροσώπους για τον ορισμό των Επιτροπών Προγραμμάτων Σπουδών των ΔΠΜΣ στα οποία συμμετέχει το Τμήμα,
- δ) συγκροτεί Επιτροπές για την αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών και εγκρίνει την εγγραφή αυτών στο Π.Μ.Σ.,
- ε) αναθέτει το διδακτικό έργο μεταξύ των διδασκόντων του Π.Μ.Σ. και δύναται να αναθέτει επικουρικό διδακτικό έργο σε Π.Μ.Σ. στους υποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος του Π.Μ.Σ.,
- στ) συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές για την εξέταση των διπλωματικών εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών και ορίζει τον επιβλέποντα ανά εργασία,
- ζ) διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης και απονέμει το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών,
- η) εγκρίνει τον απολογισμό του Π.Μ.Σ., κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.),
- θ) αναθέτει σε μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες τη διεξαγωγή επικουρικού διδακτικού έργου σε προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου του Τμήματος,
- ι) ασκεί κάθε άλλη νόμιμη αρμοδιότητα.

Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος οι αρμοδιότητες των περ. δ) και στ) δύναται να μεταβιβάζονται στη Σ.Ε. του Π.Μ.Σ.

2.2.2 Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.)

Η Σ.Ε. αποτελείται από τον/την Διευθυντή/ντρια του Π.Μ.Σ. και τέσσερα (4) μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος και ομότιμους καθηγητές/τριες, που έχουν συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Π.Μ.Σ. και αναλαμβάνουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ. Τα μέλη της Σ.Ε. καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Η Σ.Ε. είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος και ιδίως:

- α) Καταρτίζει τον αρχικό ετήσιο προϋπολογισμό του Π.Μ.Σ. και τις τροποποιήσεις του, εφόσον το Π.Μ.Σ. διαθέτει πόρους, και εισηγείται την έγκρισή του προς την Επιτροπή Ερευνών του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.),
- β) καταρτίζει τον απολογισμό του προγράμματος και εισηγείται την έγκρισή του προς τη Συνέλευση του Τμήματος,
- γ) εγκρίνει τη διενέργεια δαπανών του Π.Μ.Σ.,
- δ) εγκρίνει τη χορήγηση υποτροφιών, ανταποδοτικών ή μη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ. και τον Κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών,
- ε) εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την κατανομή του διδακτικού έργου, καθώς και την ανάθεση διδακτικού έργου,
- στ) εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την πρόσκληση Επισκεπτών Καθηγητών για την κάλυψη διδακτικών αναγκών του Π.Μ.Σ.,
- ζ) καταρτίζει σχέδιο για την τροποποίηση του προγράμματος σπουδών, το οποίο υποβάλλει προς τη Συνέλευση του Τμήματος,
- η) εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την ανακατανομή των μαθημάτων μεταξύ των ακαδημαϊκών εξαμήνων, καθώς και θέματα που σχετίζονται με την ποιοτική αναβάθμιση του προγράμματος σπουδών.

2.2.3 Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ. προέρχεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος κατά προτεραιότητα βαθμίδα καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή και ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ. έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Προεδρεύει της Σ.Ε., συντάσσει την ημερήσια διάταξη και συγκαλεί τις συνεδριάσεις της,
β) εισηγείται τα θέματα που αφορούν στην οργάνωση και τη λειτουργία του Π.Μ.Σ. προς τη Συνέλευση του Τμήματος,

γ) εισηγείται προς τη Σ.Ε. και τα λοιπά όργανα του Π.Μ.Σ. και του Α.Ε.Ι. θέματα σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία του Π.Μ.Σ.,

δ) είναι Επιστημονικός Υπεύθυνος/η του προγράμματος και ασκεί τις αντίστοιχες αρμοδιότητες,

ε) παρακολουθεί την υλοποίηση των αποφάσεων των οργάνων του Π.Μ.Σ. και του Εσωτερικού Κανονισμού μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών, καθώς και την παρακολούθηση εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Π.Μ.Σ.,

στ) ασκεί οποιαδήποτε άλλη αρμοδιότητα, η οποία ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ., καθώς και τα μέλη της Σ.Ε. δεν δικαιούνται αμοιβής ή οιασδήποτε αποζημίωσης για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται και σχετίζεται με την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

2.3 Γραμματειακή υποστήριξη Π.Μ.Σ.

α) Η Γραμματεία του Τμήματος είναι αρμόδια για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη του Π.Μ.Σ.

β) Ο/Η Γραμματέας του Τμήματος ορίζει υπάλληλο ή υπαλλήλους - ανάλογα με τον αριθμό των Π.Μ.Σ. και τον φόρτο εργασίας - ως αρμόδιο/ους για τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος.

γ) Το Π.Μ.Σ. έχει ιδίους πόρους και μπορεί να προσλαμβάνει, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, εξωτερικούς συνεργάτες για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη, οι οποίοι και πάλι βρίσκονται υπό την επιστασία της Γραμματείας του Τμήματος.

Άρθρο 3

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ

3.1 Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί: [1] πτυχιούχοι Τμημάτων και Σχολών των Ελληνικών Πανεπιστημίων· [2] πτυχιούχοι Τμημάτων των Τ.Ε.Ι. συναφούς γνωστικού αντικείμενου· [3] πτυχιούχοι αντίστοιχων Τμημάτων της αλλοδαπής ή αναγνωρισμένων ανώτατων τριτοβάθμιων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

3.2 Ο ανώτατος αριθμός των εισακτέων φοιτητών/τριών στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται σε εβδομήντα (70) συνολικά. Ο ανώτατος αριθμός εισακτέων προσδιορίζεται σύμφωνα με τον αριθμό των διδασκόντων του Π.Μ.Σ. και την αναλογία φοιτητών-διδασκόντων, την υλικοτεχνική υποδομή, τις αίθουσες διδασκαλίας, την απορρόφηση των διπλωματούχων από την αγορά εργασίας.

3.3 Επιπλέον του αριθμού εισακτέων γίνεται δεκτό ένα (1) μέλος των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. κατ' έτος, εφόσον το έργο που επιτελεί στο Ίδρυμα είναι συναφές με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

3.4 Οι υπότροφοι του ΙΚΥ, οι αλλοδαποί υπότροφοι του ελληνικού κράτους, για το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Π.Μ.Σ., εισάγονται χωρίς εξετάσεις.

Άρθρο 4

ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

4.1 Η επιλογή των φοιτητών/τριών γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών ΕΚΠΑ και τις προβλέψεις του παρόντος Κανονισμού.

4.2 Κάθε Μάιο με απόφαση της Συνέλευσης του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Ε.Κ.Π.Α. δημοσιεύεται και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος και του Ίδρυματος προκήρυξη για την εισαγωγή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στο Π.Μ.Σ. Οι σχετικές αιτήσεις μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά κατατίθενται στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ., σε προθεσμία που ορίζεται κατά την προκήρυξη και μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

4.3 Η Συνέλευση του Τμήματος ορίζει επιτροπή επιλογής εισακτέων, η οποία αποτελείται τουλάχιστον από τρία μέλη Δ.Ε.Π. που έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

4.4 Απαραίτητα δικαιολογητικά είναι:

- Αίτηση συμμετοχής (οι υποψήφιοι μπορούν να αναζητήσουν το αντίστοιχο έντυπο αίτησης από την ιστοσελίδα του ΠΤΔΕ www.primedu.uoa.gr).

- Βιογραφικό σημείωμα τύπου EUROPASS [τροποποιημένη μορφή του βιογραφικού σημειώματος EUROPASS για τις ανάγκες υποψηφιότητας στο Π.Μ.Σ. (οι υποψήφιοι μπορούν να αναζητήσουν και να συμπληρώσουν την αναφερόμενη φόρμα από την ιστοσελίδα του ΠΤΔΕ ή την ιστοσελίδα του ΠΜΣ).

- Φωτοτυπία δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας
- Αντίγραφο πτυχίου ελληνικού πανεπιστημίου ή Τ.Ε.Ι. ή βεβαίωση περάτωσης σπουδών (ευκρινές φωτοαντίγραφο από το πρωτότυπο έγγραφο).
- Πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας προπτυχιακών μαθημάτων στην οποία να αναγράφεται και ο βαθμός του πτυχίου (ευκρινές φωτοαντίγραφο από το πρωτότυπο έγγραφο).
- Πιστοποιητικό κατοχής μίας διεθνούς ξένης γλώσσας επιπέδου τουλάχιστον Β2.
- Πιστοποιητικό ελληνομάθειας ή επαρκής, διαπιστωμένη από την Επιτροπή Επιλογής Εισακτέων του ΠΜΣ, γνώση της ελληνικής γλώσσας για αλλοδαπούς υποψήφιους, οι οποίοι επιθυμούν να συμμετέχουν στο ΠΜΣ.
- Αναγνώριση ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών της αλλοδαπής από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. (ευκρινές φωτοαντίγραφο από το πρωτότυπο έγγραφο).

Πρόσθετα δικαιολογητικά που μπορούν να υποβληθούν και να αξιολογηθούν είναι:

- Άλλα πτυχία Α.Ε.Ι. (ευκρινή φωτοαντίγραφα από τα πρωτότυπα έγγραφα).
- Δύο πρόσφατες συστατικές επιστολές κατά προτίμηση από μέλη Δ.Ε.Π. (δεν απαιτούνται από τους αποφοίτους του ΠΤΔΕ του ΕΚΠΑ).
- Πιστοποιητικά κατοχής και άλλης (πέραν της μίας) διεθνούς ξένης γλώσσας επιπέδου Β2.
- Αντίγραφο διπλωματικής ή πτυχιακής εργασίας, αν υπάρχει.
- Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ευκρινές φωτοαντίγραφο από το πρωτότυπο έγγραφο).
- Διδακτορικό Δίπλωμα (ευκρινές φωτοαντίγραφο από το πρωτότυπο έγγραφο).
- Βεβαιώσεις ή πιστοποιητικά σεμιναρίων τουλάχιστον εξαμηνιαίας διάρκειας.
- Ανάτυπα δημοσιεύσεων σε επιστημονικά περιοδικά, εάν υπάρχουν, τα οποία δημοσιεύουν εργασίες με το σύστημα των κριτών ή πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων.
- Επιστημονικές δημοσιεύσεις, εάν υπάρχουν.
- Αποδεικτικά επαγγελματικής ή ερευνητικής δραστηριότητας, εάν υπάρχουν.
- Πιστοποιητικό γνώσης Η/Υ, τυχόν επαγγελματική εμπειρία και κάθε άλλο έργο ή δραστηριότητα συνεκτιμώνται κατά την επιλογή του υποψηφίου.

4.5 Για τους/ις φοιτητές/τριες από ιδρύματα της αλλοδαπής, που δεν προσκομίζουν πιστοποιητικό αναγνώρισης ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., ακολουθείται η ακόλουθη διαδικασία:

Η Συνέλευση του Τμήματος ορίζει επιτροπή αρμόδια να διαπιστώσει εάν ένα ίδρυμα της αλλοδαπής ή ένας τύπος τίτλου ιδρύματος της αλλοδαπής είναι αναγνωρισμένα. Προκειμένου να αναγνωρισθεί ένας τίτλος σπουδών πρέπει:

Η επιτροπή ελέγχει εάν ένα ίδρυμα της αλλοδαπής ή ένας τύπος τίτλου ιδρύματος της αλλοδαπής συμπεριλαμβάνονται στο σχετικό Μητρώο των αλλοδαπών ιδρυμάτων που τηρεί και επικαιροποιεί ο Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.

Αν το ίδρυμα της αλλοδαπής ανήκει στον κατάλογο ιδρυμάτων του άρθρου 307, του ν. 4957/2022, τότε ο υποψήφιος υποχρεούται να προσκομίσει βεβαίωση τόπου σπουδών, η οποία εκδίδεται και αποστέλλεται από το πανεπιστήμιο της αλλοδαπής. Αν ως τόπος σπουδών ή μέρος αυτών βεβαιώνεται η ελληνική επικράτεια, ο τίτλος σπουδών δεν αναγνωρίζεται, εκτός αν το μέρος σπουδών που έγιναν στην ελληνική επικράτεια βρίσκεται σε δημόσιο Α.Ε.Ι.

4.6 Η αξιολόγηση των υποψηφίων και η επιλογή των εισακτέων γίνεται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

- Βαθμός πτυχίου πανεπιστημίου ή ΤΕΙ, Βαθμός σε προπτυχιακά μαθήματα συναφούς γνωστικού αντικειμένου με το Π.Μ.Σ., Βαθμός της πτυχιακής ή διπλωματικής εργασίας (εάν υπάρχει) (ποσοστό μέχρι 10%).
- Πτυχίο στις Επιστήμες της Αγωγής (ποσοστό μέχρι 5%).
- Περισσότερα του ενός πτυχία Α.Ε.Ι. (ποσοστό μέχρι 5%).
- Γνώση άλλων ξένων γλωσσών (ποσοστό 5%).
- Ερευνητική δραστηριότητα ή/και επιστημονικές δημοσιεύσεις (ποσοστό μέχρι 10%).
- Κατοχή μεταπτυχιακού διπλώματος (μέχρι 10%).
- Κατοχή διδακτορικού διπλώματος (ποσοστό μέχρι 15%).
- Επιμορφωτικά σεμινάρια τουλάχιστον εξαμηνιαίας διάρκειας (ποσοστό μέχρι 5%).
- Προφορική συνέντευξη στην τριμελή επιτροπή εισακτέων (ποσοστό 35%).

4.7 Με βάση τα συνολικά κριτήρια, η επιτροπή επιλογής εισακτέων καταρτίζει τον πίνακα αξιολόγησης των φοιτητών/τριών και τον καταθέτει προς έγκριση στη Συνέλευση.

Οι επιτυχόντες/ουσες θα πρέπει να εγγραφούν στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. εντός τριάντα (30) ημερών από την απόφαση της Συνέλευσης.

Σε περίπτωση ισοβαθμίας (με μαθηματική στρογγυλοποίηση στην ακέραιη μονάδα της κλίμακας 100), εισάγονται οι ισοβαθμήσαντες υποψήφιοι, σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 10% του ανώτατου αριθμού εισακτέων.

Σε περίπτωση μη εγγραφής ενός ή περισσότερων φοιτητών/τριών, θα κληθούν να εγγραφούν στο Π.Μ.Σ. οι επιλαχόντες/ουσες (αν υπάρχουν), με βάση τη σειρά τους στον εγκεκριμένο αξιολογικό πίνακα.

Άρθρο 5

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

5.1 Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο Π.Μ.Σ. που οδηγεί στη λήψη Μεταπτυχιακού Διπλώματος Σπουδών (Μ.Δ.Σ.) ορίζεται σε τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης διπλωματικής εργασίας.

5.2 Υπάρχει δυνατότητα μερικής φοίτησης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή και έγκριση από τη Συνέλευση του Τμήματος.

Δικαίωμα υποβολής αίτησης για μερική φοίτηση έχουν:

α) Οι φοιτητές που αποδεδειγμένα εργάζονται τουλάχιστον είκοσι (20) ώρες την εβδομάδα,

β) οι φοιτητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες,

γ) οι φοιτητές που είναι παράλληλα αθλητές και κατά τη διάρκεια των σπουδών τους ανήκουν σε αθλητικά σωματεία εγγεγραμμένα στο ηλεκτρονικό μητρώο αθλητικών σωματείων του άρθρου 142 του ν. 4714/2020 (Α' 148), που τηρείται στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Γ.Γ.Α.) υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

γα) Για όσα έτη καταλαμβάνουν διάκριση 1ης έως και 8ης θέσης σε πανελλήνια πρωταθλήματα ατομικών αθλημάτων με συμμετοχή τουλάχιστον δώδεκα (12) αθλητών και οκτώ (8) σωματείων ή αγωνίζονται σε ομάδες των δύο (2) ανώτερων κατηγοριών σε ομαδικά αθλήματα ή συμμετέχουν ως μέλη εθνικών ομάδων σε πανευρωπαϊκά πρωταθλήματα, παγκόσμια πρωταθλήματα ή άλλες διεθνείς διοργανώσεις υπό την Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή, ή

γβ) συμμετέχουν έστω άπαξ, κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους στο πρόγραμμα σπουδών για το οποίο αιτούνται την υπαγωγή τους σε καθεστώς μερικής φοίτησης, σε ολυμπιακούς, παραολυμπιακούς αγώνες και ολυμπιακούς αγώνες κωφών. Οι φοιτητές της παρούσας υποπερίπτωσης δύνανται να εγγράφονται ως φοιτητές μερικής φοίτησης, μετά από αίτησή τους που εγκρίνεται από την Κοσμητεία της Σχολής.

Η διάρκεια της μερικής φοίτησης δεν υπερβαίνει τα οκτώ (8) ακαδημαϊκά εξάμηνα.

Εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή η ανώτατη διάρκεια φοίτησης.

5.3 Υπάρχει δυνατότητα παράτασης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή και έγκριση από τη Συνέλευση του Τμήματος. Η παράταση δεν υπερβαίνει τον αριθμό εξαμήνων της κανονικής φοίτησης του Π.Μ.Σ. Έτσι, ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών ορίζεται στα οκτώ (8) ακαδημαϊκά εξάμηνα.

5.4 Οι φοιτητές/τριες που δεν έχουν υπερβεί το ανώτατο όριο φοίτησης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτησή τους προς τη Συνέλευση του Τμήματος, δύνανται να διακόψουν τη φοίτησή τους για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Αναστολή φοίτησης χορηγείται για σοβαρούς λόγους (στρατιωτική θητεία, ασθένεια, λοχεία, απουσία στο εξωτερικό κ.ά.).

Η αίτηση πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να συνοδεύεται από όλα τα σχετικά δικαιολογητικά αρμόδιων δημόσιων αρχών ή οργανισμών, από τα οποία αποδεικνύονται οι λόγοι αναστολής φοίτησης. Η φοιτητική ιδιότητα αναστέλλεται κατά τον χρόνο διακοπής της φοίτησης και δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σε καμία εκπαιδευτική διαδικασία. Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

Τουλάχιστον δύο εβδομάδες πριν από το πέρας της αναστολής φοίτησης, ο/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να επανεγγραφεί στο πρόγραμμα για να συνεχίσει τις σπουδές του/της με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του/της ενεργού φοιτητή/τριας. Οι φοιτητές/τριες δύνανται με αίτησή τους να διακόψουν την αναστολή φοίτησης και να επιστρέψουν στο Πρόγραμμα μόνο στην περίπτωση που έχουν αιτηθεί αναστολή φοίτησης για δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα. Η αίτηση διακοπής της αναστολής φοίτησης πρέπει να κατατίθεται το αργότερο δύο εβδομάδες πριν από την έναρξη του δεύτερου εξαμήνου της αναστολής.

5.5 Η διάρκεια αναστολής ή παράτασης του χρόνου φοίτησης συζητείται και εγκρίνεται κατά περίπτωση από τη Σ.Ε., η οποία και εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος.

Άρθρο 6

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

6.1 Το Π.Μ.Σ. ξεκινά το χειμερινό εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους.

6.2 Για την απόκτηση διπλώματος του Π.Μ.Σ. απαιτούνται συνολικά εκατόν είκοσι (120) πιστωτικές μονάδες (ECTS). Τα μαθήματα οργανώνονται σε εξάμηνα, πραγματοποιούνται σε εβδομαδιαία βάση, διεξάγονται στην ελληνική γλώσσα, περιλαμβάνουν δε κατά περίπτωση σεμινάρια και εργαστηριακές ασκήσεις.

6.3 Η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας είναι η ελληνική ή κατά περίπτωση η αγγλική.

6.4 Κατά τη διάρκεια των σπουδών, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες υποχρεούνται σε παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση μεταπτυχιακών μαθημάτων, ερευνητική απασχόληση και συγγραφή επιστημονικών εργασιών, καθώς και σε εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

6.5 Η εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας πραγματοποιείται στο δ' εξάμηνο σπουδών και πιστώνεται με δεκαπέντε (15) ECTS.

6.6 Η πρακτική άσκηση διεξάγεται σε Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (Σ.Μ.Ε.Α.Ε.) για κωφούς/βαρήκοους μαθητές, μαθητές με κινητική αναπηρία, με προβλήματα όρασης, με αυτισμό και νοητική αναπηρία, σε σχολικές μονάδες γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, με ή χωρίς Τμήμα Ένταξης, όπου φοιτούν μαθητές με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, σε Κέντρα Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (Κ.Ε.Σ.Υ.), σε Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας, σε Συμβουλευτικούς Σταθμούς των Δήμων, σε Κέντρα Κοινωνικής Ψυχικής Υγιεινής, σε σχολεία που λειτουργούν εντός δημόσιων νοσοκομείων και σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ.) εποπτευόμενα από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, τα οποία παρέχουν εκπαίδευση, κατάρτιση και συμβουλευτικές υποστηρικτικές υπηρεσίες σε άτομα άνω των δεκαπέντε (15) ετών με αναπηρίες και σε σχολικές μονάδες με Τάξεις Υποδοχής και σε Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (Σ.Δ.Ε.) προς απόκτηση της απαιτούμενης πρακτικής εμπειρίας, υπό την επίβλεψη του επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ. Η πρακτική άσκηση έχει διάρκεια πέντε (5) μηνών, παίρνει είκοσι (20) ECTS και είναι υποχρεωτική.

6.7 Η εκπαιδευτική μεθοδολογία που χρησιμοποιείται στο πρόγραμμα είναι αυτή της μικτής ή συνδυαστικής εκπαιδευτικής διαδικασίας (blended learning), η οποία συνδυάζει την συμβατική εκπαιδευτική διαδικασία της διδασκαλίας σε αίθουσα (διά ζώσης 30%), με την χρήση μεθόδων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και η οποία επιτρέπει, σε σημαντικό βαθμό, την παρακολούθηση του προγράμματος από απόσταση (εξ αποστάσεως 70%).

6.8 Το ενδεικτικό πρόγραμμα των μαθημάτων για το Π.Μ.Σ. «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση» διαμορφώνεται ως εξής:

Α' εξάμηνο		
Μαθήματα	Διδ. ώρες	ECTS
Σύγχρονα θέματα ειδικής αγωγής	39	7,5
Μεθοδολογία έρευνας	39	7,5
Ψυχοπαιδαγωγική	39	7,5
Διδακτική μεθοδολογία και πρακτική άσκηση I	39	7,5
Σύνολο	156	30
Β' εξάμηνο		
Μαθήματα	Διδ. ώρες	ECTS
Ψυχικές διαταραχές παιδιών και εφήβων	39	7,5
Προγράμματα πρόληψης και παρέμβασης	39	7,5
Διαταραχή αυτιστικού φάσματος: Ψυχολογική και εκπαιδευτική προσέγγιση	39	7,5
Συμβουλευτική, επαγγελματικός προσανατολισμός και αποκατάσταση στην ειδική αγωγή	39	7,5
Σύνολο	156	30

Γ' εξάμηνο		
Μαθήματα	Διδ. ώρες	ECTS
Διαφοροποίηση σχολικού προγράμματος για παιδιά με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες και νοητική αναπηρία	39	7,5
Νευροεπιστήμες και Ειδική Αγωγή	39	7,5
Δύο κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα*	2X26=52	2X5=10
Εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας I	26	5
Σύνολο	156	30
Δ' εξάμηνο		
Μαθήματα	Διδ. ώρες	ECTS
Πρακτική άσκηση	104	20
Εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας II	52	10
Σύνολο	156	30
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	624	120

*Μαθήματα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά (επιλέγονται δύο):

1. Αισθητηριακές και κινητικές αναπηρίες.
2. Αγωγή λόγου-Λογοθεραπεία - Διαταραχές λόγου και ομιλίας.
3. Ψυχοκοινωνικά προβλήματα: Πρόληψη και συμβουλευτική.
4. Στατιστική με τη χρήση λογισμικού.
5. Οργανωσιακή Ψυχολογία και θέματα διοίκησης στην Ειδική Αγωγή.
6. Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Ειδική Αγωγή
7. Χαρισματικοί και ταλαντούχοι μαθητές - Υψηλές νοητικές ικανότητες.
8. Κοινωνιολογία ΑΜΕΑ.

Η ανακατανομή των μαθημάτων στα εξάμηνα γίνεται με απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής.

6.8. Περιεχόμενο/Περιγραφή μαθημάτων

Σύγχρονα θέματα ειδικής αγωγής

Το μάθημα αναφέρεται στο ευρύτερο πεδίο της Ειδικής Αγωγής και της Εκπαίδευσης μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και στόχο έχει να αποκτήσουν οι φοιτητές μια συνολική εικόνα του γνωστικού αντικείμενου, αλλά και των επιμέρους ειδικών θεμάτων του ιδιαίτερου αυτού χώρου. Το μάθημα στοχεύει στην κατανόηση της σημασίας της Ειδικής Αγωγής στο σύγχρονο σχολικό περιβάλλον και του ρόλου της στη χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής. Παράλληλα, αναδεικνύεται ο ρόλος της στελέχωσης διεπιστημονικής ομάδας που σκοπό έχει την παροχή κατάλληλης υποστήριξης και εκπαίδευσης των μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Επίσης, πραγματεύεται ζητήματα ορισμών, περιγράφεται η δομή και η λειτουργία των Σχολικών Μονάδων Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης και αναδεικνύεται ο πολυδιάστατος ρόλος του εκπαιδευτικού Ειδικής Αγωγής. Τέλος, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση σε εμπειρικά τεκμηριωμένες πρακτικές παρέμβασης και αναλύονται ζητήματα που άπτονται των αναλυτικών προγραμμάτων στην Ειδική Αγωγή.

Μεθοδολογία έρευνας

Ο σκοπός αυτού του μαθήματος είναι να διδαχθούν οι βασικές αρχές μεθοδολογίας της έρευνας και στατιστικής, ώστε να είναι δυνατός ο κατάλληλος σχεδιασμός και πραγμάτωση εμπειρικών μελετών στο στάδιο της διπλωματικής εργασίας. Συγκεκριμένα, θα διδαχθούν οι παρακάτω έννοιες: (α) Εισαγωγή σε βασικές έννοιες μεθοδολογίας και στατιστικής, είδη μεταβλητών, μέτρηση κεντρικής τάσης, κανονική κατανομή. (β) Πειραματικοί ερευνητικοί σχεδιασμοί ομάδων, αλληλεπιδράσεις. (γ) Πειραματικοί σχεδιασμοί ερευνητικών σχεδίων περίπτωσης N=1. (δ) Δημιουργία εργαλείων μέτρησης, αξιολόγηση της αξιοπιστίας της μέτρησης. (ε) Αξιολόγηση της εγκυρότητας της μέτρησης. (στ) Ανάλυση εμπειρικού άρθρου. (ζ) Δειγματοληψία. (η) Η διαδικασία του ελέγχου υποθέσεων με το κριτήριο t. (θ) Συγκρίσεις ομάδων με την ανάλυση διακύμανσης. (ι) Ερευνητικοί σχεδιασμοί με πολλές ανεξάρτητες μεταβλητές: Παραγοντική ανάλυση διακύμανσης. (κ) Απλή και πολλαπλή ανάλυση παλινδρόμησης.

Ψυχοπαιδαγωγική

Το περιεχόμενο του μαθήματος περιλαμβάνει ενδεικτικά τα εξής: Έννοια και περιεχόμενο της ψυχοπαιδαγωγικής. Σύγκριση με άλλους συναφείς όρους. Θεωρητικές και ιδεολογικές προσεγγίσεις στην ψυχοπαιδαγωγική. Θεωρίες της Αγωγής. Ανάπτυξη του παιδιού και του εφήβου. Ζητήματα γνωστικής και κοινωνικής ανάπτυξης. Παιδί και μάθηση στη σχολική ηλικία. Κοινωνικοποίηση και Προσαρμογή στο σχολείο. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Διαχείριση της Πολυπολιτισμικότητας. Μάθηση και ατομικές διαφορές. Κοινωνική και Συναισθηματική Αγωγή. Καλλιέργεια δεξιοτήτων ζωής.

Διδακτική μεθοδολογία και πρακτική άσκηση I

Το περιεχόμενο του μαθήματος περιλαμβάνει τα εξής: Το πρόβλημα της συγκεκριμενοποίησης των σκοπών σε διδακτικούς στόχους. Οργάνωση και διεξαγωγή της διδακτικής πράξης. Προγραμματισμός-Σχεδιασμός-Αξιολόγηση της διδασκαλίας. Σχεδιασμός Εξατομικευμένου Προγράμματος Διδασκαλίας (ΕΠΕ). Διαπροσωπικές σχέσεις στη σχολική τάξη. Εναρκτήρια Συνάντηση: σκοπός και αναμενόμενα αποτελέσματα. Σύγχρονα μοντέλα διδασκαλίας. Η στρατηγική της διδακτικής πράξης. Ομαδοκεντρική διδασκαλία και μάθηση. Η καλλιέργεια της κριτικής και δημιουργικής σκέψης. Οργάνωση και διοίκηση της σχολικής τάξης. Θεωρίες για την αντιμετώπιση των προβλημάτων πειθαρχίας. Ομοιογένεια και ανομοιογένεια της σχολικής τάξης. Διαπολιτισμικό σχολείο. Τεχνολογία και διδακτική πράξη. Παιδαγωγική της ένταξης. Ο σύγχρονος εκπαιδευτικός. Διαχείριση της Σχολικής Τάξης: πρόληψη και παρέμβαση. Διάλογος-Ερώτηση στην Τάξη. Ποιότητα και Αποτελεσματικότητα στην Εκπαίδευση. Διαφοροποιημένη διδασκαλία.

Ψυχικές διαταραχές παιδιών και εφήβων

Το μάθημα επικεντρώνεται στη διερεύνηση των συμπεριφορικών και συναισθηματικών διαταραχών κατά την παιδική και εφηβική ηλικία και μελετά την αιτιολογία, τη συμπτωματολογία και τους τρόπους παρέμβασης σε ψυχικές διαταραχές, όπως: Αγχώδεις διαταραχές και διαταραχές στρες σε παιδιά και εφήβους, Διαταραχές διάθεσης και επικοινωνίας, Προβλήματα συμπεριφοράς και διασπαστικές διαταραχές, Διαταραχές διαγωγής, Αντικοινωνική συμπεριφορά, Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής-Υπερκινητικότητα (ΔΕΠ-Υ), Εναντιωματική προκλητική διαταραχή, Παιδικές νευρώσεις-φοβίες-διαταραχή πανικού, Διαταραχές πρόσληψης τροφής, Διαταραχή ταυτότητας φύλου, Οργανικά ψυχοσύνδρομα, Αυτοκτονικές συμπεριφορές, Διπολική διαταραχή και Ψυχώσεις, Σχολική άρνηση και σχολικός εκφοβισμός, Χρήση και κατάχρηση ουσιών, Παιδιά/έφηβοι εθνοτικών μειονοτήτων, Δομές ψυχικής υγείας, Γνωσιακή-Συμπεριφορική και Οικοσυστημική θεραπεία και Ομαδική ψυχοθεραπεία. Οι διαταραχές αυτές εξετάζονται υπό το πρίσμα των κοινωνικο-πολιτισμικών παραμέτρων.

Προγράμματα πρόληψης και παρέμβασης

Σκοπός του μαθήματος είναι η κατάρτιση των φοιτητών σε προγράμματα προαγωγής της ψυχικής υγείας και της μάθησης στη Γενική και Ειδική Αγωγή. Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές: Πρωτογενής, δευτερογενής, τριτογενής πρόληψη. Διαχείριση συναισθημάτων. Προαγωγή της αυτοεκτίμησης. Εκμάθηση κοινωνικών δεξιοτήτων. Αντιμέτωπιση αγχογόνων καταστάσεων. Εκμάθηση δεξιοτήτων επίλυσης συγκρούσεων. Απόκτηση δεξιοτήτων μελέτης. Ενίσχυση ψυχικής ανθεκτικότητας. Ενίσχυση της συναισθηματικής νοημοσύνης. Διαχείριση κρίσεων στο σχολείο. Γνωστικές-συμπεριφορικές, συστημικές και ψυχοεκπαιδευτικές προσεγγίσεις. Υποστήριξη εκπαιδευτικών, γονέων και αδελφών των παιδιών και εφήβων με ειδικές ανάγκες.

Διαταραχή αυτιστικού φάσματος: Ψυχολογική και εκπαιδευτική προσέγγιση

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να γνωρίσουν τα χαρακτηριστικά των παιδιών, εφήβων και ενηλίκων με διαταραχή στο φάσμα του αυτισμού, να μάθουν τρόπους αξιολόγησής τους (αναφορά στο DSM-IV, and V, κριτήρια αξιολόγησης, εργαλεία, όπως το ADI-R, ADOS-2, CARS κ.ά.), να εκπαιδευτούν σε τεχνικές επικοινωνίας (π.χ. PECS, Makaton), προγράμματα (π.χ. ABA) και συστήματα εκπαίδευσης (π.χ. TEACCH), τεχνικές διαχείρισης προβλημάτων συμπεριφοράς (π.χ. STAR, διαχείριση ξεσπασμάτων θυμού, αυτοτραυματισμοί, άγχος, εμμονές) και να ενημερωθούν σχετικά με το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών, τα γνωστικά αντικείμενα, τη διδακτική μεθοδολογία, τις ψυχοπαιδαγωγικές προσεγγίσεις, το υλικό. Οι φοιτητές θα ερευνήσουν (μέσα από τη σύγχρονη έρευνα, με πρόσφατα άρθρα και βιβλιογραφία) ζητήματα διαχείρισης της συμπερίληψης των παιδιών με αυτισμό στην εκπαίδευση, θα μνηθούν, μελετήσουν και πειραματιστούν στη συγκρότηση εξατομικευμένων προγραμμάτων (μέσα από βίντεο, φωτογραφίες, και άλλα μέσα καταγραφής). Θα ενημερωθούν για τα προγράμματα επαγγελματικής ένταξης των παιδιών με αυτισμό, καθώς και για θέματα Συμβουλευτικής των γονέων τους.

Διαφοροποίηση σχολικού προγράμματος για παιδιά με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες και νοητική αναπηρία

Στο μάθημα αυτό αναπτύσσονται οι έννοιες των ειδικών μαθησιακών δυσκολιών και της νοητικής αναπηρίας, καθώς και των χαρακτηριστικών τους, με στόχο τη διάκρισή τους. Κατόπιν αναλύεται η έννοια της διαφοροποίησης του σχολικού προγράμματος και παρουσιάζονται προγράμματα για τους μαθητές αυτών των κατηγοριών. Οι φοιτητές εκπαιδεύονται τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο, σχεδιάζοντας

εξατομικευμένα προγράμματα παρέμβασης και τεχνικές διαφοροποίησης του σχολικού προγράμματος για τις ανάγκες αυτών των μαθητών.

Νευροεπιστήμες και Ειδική Αγωγή

Στα πλαίσια του μαθήματος εξετάζονται οι βασικές αρχές λειτουργίας του νευρικού συστήματος, καθώς και οι εγκεφαλικές δομές που υποστηρίζουν ανατομικά και λειτουργικά τις γνωστικές διεργασίες (μάθηση, μνήμη, γλώσσα, επιτελικές λειτουργίες, οπτικο-χωρικές ικανότητες), το συναίσθημα και τη συμπεριφορά. Παρουσιάζεται η εγκεφαλική λειτουργία κατά τη διάρκεια του ύπνου και η συνεισφορά του στην παγίωση της μνήμης. Ακόμα, μελετάται η ψυχοφυσιολογία των μαθησιακών δυσκολιών, όπως η δυσλεξία και οι μαθησιακές δυσκολίες στα μαθηματικά, και των νευροαναπτυξιακών διαταραχών, όπως η νοητική αναπηρία. Τέλος, εξετάζονται οι τρόποι με τους οποίους οι γνώσεις αυτές μπορούν να εφαρμοστούν για να καταστήσουν πιο αποτελεσματική τη διδασκαλία και τη μάθηση.

Αγωγή λόγου-Λογοθεραπεία - Διαταραχές λόγου και ομιλίας

Στο μάθημα αναλύονται τα εξής ζητήματα: Διαταραχές Επικοινωνίας: Φιλοσοφία και άσκηση της επιστήμης στην πράξη. Βασική Διαδικασία Επικοινωνίας: Ανάπτυξη επικοινωνίας, λόγου και ομιλίας. Η βιολογία και η φυσική της ομιλίας. Πολυπολιτισμικοί και πολυγλωσσικοί παράγοντες. Γενετική: Βάση για ανάπτυξη και διαταραχές. Διαταραχές της Ομιλίας: Αρθρωτικές και φωνολογικές διαταραχές, τραυλισμός και άλλες διαταραχές ροής. Διαταραχές φώνησης. Νευρογενείς διαταραχές της ομιλίας σε παιδιά και ενήλικες. Διαταραχές του Λόγου: Αναπτυξιακή γλωσσική διαταραχή στην παιδική ηλικία. Γλωσσικές διαταραχές σε παιδιά σχολικής ηλικίας και νεαρά άτομα. Από τον αναδυόμενο αλφαριθμητισμό στον αλφαριθμητισμό (Ανάπτυξη και διαταραχές). Επαυξητική και εναλλακτική επικοινωνία. Διαταραχές Κατάποσης: Κατάποση, διεργασία και διαταραχές.

Αισθητηριακές και κινητικές αναπηρίες

Στόχος του μαθήματος είναι η απόκτηση ολοκληρωμένης γνώσης των εμποδίων που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αισθητηριακές και κινητικές αναπηρίες στην κοινωνική τους ενσωμάτωση, καθώς και των διαδικασιών επίλυσής τους. Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες: Αναπηρία, αισθητηριακές αναπηρίες, κινητικές αναπηρίες, κοινωνική ενσωμάτωση, κοινωνικός αποκλεισμός, εκπαιδευτικός και εργασιακός αποκλεισμός, ο ρόλος της κοινωνίας, της οικογένειας, του εκπαιδευτικού και εργασιακού περιβάλλοντος, προσβάσιμο περιβάλλον, ψυχολογικός αντίκτυπος, κοινωνική στήριξη. Για κάθε ενότητα αναπτύσσονται: Ορισμός - βασικές έννοιες, αιτιολογία, χαρακτηριστικά, συνέπειες, εκπαιδευτική αντιμετώπιση, διδακτική προσέγγιση, προτάσεις επίλυσης.

Συμβουλευτική, επαγγελματικός προσανατολισμός και αποκατάσταση στην Ειδική Αγωγή

Σκοπός του μαθήματος είναι να διδαχθούν οι φοιτητές την έννοια, το περιεχόμενο και τους σκοπούς της συμβουλευτικής και του επαγγελματικού προσανατολισμού και ειδικότερα της εφαρμογής τους σε άτομα με ειδικές ανάγκες. Το περιεχόμενο του μαθήματος περιλαμβάνει τις θεωρίες συμβουλευτικής και τις θεωρίες επαγγελματικής συμβουλευτικής και επαγγελματικής ανάπτυξης εστιασμένες στο χώρο της Ειδικής Αγωγής. Παράλληλα, περιλαμβάνεται μελέτη για το ρόλο του συμβούλου, τη σημασία της επαγγελματικής ένταξης ως προϋπόθεσης για πλήρη κοινωνική ενσωμάτωση του ατόμου και τους τρόπους με τους οποίους οι παραπάνω θεωρίες μπορούν να εφαρμοστούν στο συγκεκριμένο χώρο της εκπαίδευσης. Το μάθημα συμβάλλει στην αναβάθμιση του ρόλου των φοιτητών κατά την ένταξή τους στην παραγωγική διαδικασία ως εκπαιδευτικών Ειδικής Αγωγής, στην εκπαιδευτική διαδικασία και τη συνεργασία σχολείου και οικογένειας, καθώς και στην εκπαιδευτική, κοινωνική και επαγγελματική ένταξη των ΑμΕΑ.

Ψυχοκοινωνικά προβλήματα: Πρόληψη και συμβουλευτική

Σκοπός του μαθήματος είναι η κατάρτιση των φοιτητών σε ένα εύρος ψυχοκοινωνικών προβλημάτων των παιδιών, των εφήβων και των οικογενειών τους, με έμφαση στην πρόληψη και τη συμβουλευτική γενικά και, ειδικά, στον χώρο της Εκπαίδευσης και της Ειδικής Αγωγής. Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές: Στοιχεία γνωστικής, κοινωνικής και συναισθηματικής ανάπτυξης του παιδιού και του εφήβου. Τραύμα, ψυχική ανθεκτικότητα, παράγοντες κινδύνου και προστατευτικοί παράγοντες. Κακοποίηση, παραμέληση. Χωρισμός, διαζύγιο γονέων. Ανατροφή στο ίδρυμα, υιοθεσία, αναδοχή. Χρόνια ασθένεια. Απώλεια, θάνατος, πένθος. Φυσικές καταστροφές. Οικονομική κρίση. Πρόληψη και συμβουλευτική για τα προαναφερθέντα ψυχοκοινωνικά προβλήματα. Ψυχοδυναμικές, γνωστικές συμπεριφορικές και συστημικές προσεγγίσεις.

Στατιστική με τη χρήση λογισμικού

Ο σκοπός αυτού του εργαστηρίου είναι να εμβαθύνει σε θέματα στατιστικής ανάλυσης με τη χρήση του SPSS. Πιο συγκεκριμένα, θα συζητηθούν οι παρακάτω θεματικές: (α) Δημιουργία βάσεων δεδομένων, εισαγωγή δεδομένων. (β) Αλλαγές στη βάση, πράξεις (transformations) και προετοιμασία των δεδομένων για ανάλυση. (γ) Περιγραφική στατιστική. (δ) Μη παραμετρικοί ποιοτικοί έλεγχοι - chi-square, crosstabs.

(ε) Δημιουργία γραφικών παραστάσεων - διαγράμματα σκεδασμού κ.λπ. (στ) Ανάλυση αξιοπιστίας - άλφα. (ζ) Είδη t-test (ένα δείγμα, 2 ανεξάρτητα, 2 εξαρτημένα). (η) Απλή ανάλυση διακύμανσης. (θ) Παραγοντική ανάλυση διακύμανσης - κύριες και απλές επιδράσεις. (ι) Συσχέτιση. (κ) Απλή ανάλυση παλινδρόμησης και χρήση κατηγορικών προβλεπτών. (λ) Ανάλυση παλινδρόμησης για πολλές μεταβλητές. (μ) Μη παραμετρικές αναλύσεις για τεστ διαφορών και προϋποθέσεις (π.χ., Kruskal-Wallis, Friedman's Anova, Mann-Whitney test, Kolmogorov test).

Οργανωσιακή Ψυχολογία και θέματα διοίκησης στην Ειδική Αγωγή

Το μάθημα επιχειρεί να παρουσιάσει το αντικείμενο της Οργανωσιακής Ψυχολογίας τόσο σε θεωρητικό και ερευνητικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο πρακτικών εφαρμογών στο χώρο της εκπαίδευσης και ειδικότερα της Ειδικής Αγωγής. Εκπαιδευτικοί, σχολικοί σύμβουλοι και διευθυντές/υποδιευθυντές σχολικών μονάδων θα πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με θεματικές του χώρου αυτού, όπως η πολύ σημαντική παράμετρος του σχολικού κλίματος/κουλτούρας, ή εκείνη της εκπαιδευτικής ηγεσίας/λήψης αποφάσεων. Επίσης, στο συγκεκριμένο μάθημα μελετάται η Οργανωσιακή Ψυχολογία/συμπεριφορά, ιδιαίτερα στο χώρο της Ειδικής Αγωγής, σε ενότητες, όπως: οργανωσιακές θεωρίες, οργανωσιακές αλλαγές και αντίσταση στην αλλαγή, θεωρίες εργασιακών κινήτρων, επικοινωνία/συγκρούσεις και διαπροσωπικές σχέσεις στους οργανισμούς, εργασιακή ευεξία, σχολική μεταρρύθμιση και κατευθυντήριες γραμμές/οδηγίες για εφαρμογή οργανωσιακών αλλαγών στο σχολικό περιβάλλον. Τέλος, επιδιώκεται η κατάρτιση του σύγχρονου εκπαιδευτικού σε θέματα οργάνωσης και διοίκησης στο χώρο του σχολείου για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία του.

Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Ειδική Αγωγή

Το μάθημα αναφέρεται στο πλαίσιο ένταξης των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην Ειδική Αγωγή, με έμφαση στην αξιοποίηση εφαρμογών, εργαλείων, εκπαιδευτικών λογισμικών και ψηφιακού εκπαιδευτικού περιεχομένου για την υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες των μαθητών. Ειδικότερα, το μάθημα εστιάζει σε σύγχρονες τάσεις αξιοποίησης των ΤΠΕ στην Ειδική Αγωγή, όπως είναι οι εφαρμογές Ιστού 2.0, οι εφαρμογές στο πλαίσιο της κινητής μάθησης, οι φορετές τεχνολογίες (wearable technologies), το ελεύθερο λογισμικό και λογισμικό ανοιχτού κώδικα, τα ψηφιακά εκπαιδευτικά παιχνίδια και η επαυξημένη πραγματικότητα. Παράλληλα, το μάθημα επικεντρώνεται στη διαθέσιμη υποστηρικτική τεχνολογία για διάφορες κατηγορίες μαθητών (π.χ. υποστηρικτική τεχνολογία για τις εκπαιδευτικές ανάγκες μαθητών με σωματικές αναπηρίες, προβλήματα όρασης, ακοής και μαθησιακές δυσκολίες) και πώς αυτή η τεχνολογία μπορεί να επιφέρει προστιθέμενη αξία στη μάθησή τους.

Χαρισματικοί και ταλαντούχοι μαθητές - Υψηλές νοητικές ικανότητες

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη των μαθητών με αυξημένες νοητικές και μαθησιακές ικανότητες, οι οποίοι φοιτούν στο Γενικό Σχολείο και χρήζουν διαφοροποιημένης εκπαίδευσης. Οι εκπαιδευτικοί, ανεξαρτήτως ειδικότητας, θα πρέπει να γνωρίζουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των μαθητών αυτών προκειμένου να τους διακρίνουν και να τους υποστηρίζουν σε ομαδικό ή σε εξατομικευμένο επίπεδο, εφαρμόζοντας τους καταλληλότερους τρόπους διδασκαλίας. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δίνεται τόσο στις μαθησιακές επιδόσεις όσο και στη συμπεριφορά τους, καθώς και στην αντιμετώπισή τους από τους συμμαθητές τους. Επίσης, οι υψηλές τους ικανότητες ενδέχεται να σχετίζονται με μαθησιακές δυσκολίες, προβλήματα συμπεριφοράς, συναισθηματικές δυσκολίες και αγχώδεις διαταραχές, τα οποία ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να αναγνωρίζει και να μπορεί -ως ένα βαθμό- να διαχειρίζεται. Σκοπός του σύγχρονου σχολείου είναι να υποστηρίξει τους μαθητές (μέσω και της χρήσης ΤΠΕ), ώστε να επιτύχουν υψηλές ακαδημαϊκές επιδόσεις και να αναδείξουν/αναπτύξουν τις επιμέρους κλίσεις και δεξιότητές τους και σε άλλους τομείς.

Κοινωνιολογία ΑμΕΑ

Στο μάθημα συζητούνται θεματικές ενότητες που διερευνούν τις έννοιες των προκαταλήψεων, των στερεοτύπων, της ατομικής και κοινωνικής ταυτότητας, καθώς και τις «κατηγορίες» ιατρικό και κοινωνικό μοντέλο της αναπηρίας. Επίσης, αναπτύσσονται βασικές κοινωνιολογικές γνώσεις και θεωρήσεις, στοιχεία της Κοινωνιολογίας του σώματος, της υγείας και της αναπηρίας και στοιχεία του νέου κλάδου της Κοινωνιολογίας των ΑμΕΑ. Επίσης, μελετάται η αναπηρία ως κοινωνική και πολιτισμική κατασκευή, κοινωνικο-ιστορικές και σύγχρονες διαστάσεις αυτής, ζητήματα πολιτικής, εκπαιδευτικής, εργασιακής και κοινωνικής ένταξης των ΑμΕΑ, καθώς και οι σχέσεις μεταξύ της ομαδικής εμπειρίας. Αναπτύσσονται οι βασικές αρχές της Κοινωνιολογίας, καθώς και ο τρόπος εφαρμογής επιλεγμένων θεωριών και θεωρητικών προσεγγίσεων στα ΑμΕΑ. Διερευνώνται και προσδιορίζονται οι σχέσεις μεταξύ των ατόμων, των ΑμΕΑ και των κοινωνικών ομάδων. Προσδιορίζονται οι αιτίες των τάσεων και των προβλημάτων της κοινωνίας, αποσκοπώντας στη δημιουργία λειτουργικών αλληλεπιδράσεων στις υπάρχουσες κοινωνικές δομές σε σχέση με τα ΑμΕΑ.

Διπλωματική Εργασία

Κάθε φοιτητής/τρια αναλαμβάνει την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας με πρωτότυπο θέμα, ερευνητικό ή βιβλιογραφικό, υπό την επίβλεψη τριμελούς επιτροπής αποτελούμενης από διδάσκοντες του Π.Μ.Σ.

Πρακτική Άσκηση

Η πρακτική άσκηση διεξάγεται σε Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (Σ.Μ.Ε.Α.Ε.) για κωφούς/βαρήκοους μαθητές, μαθητές με κινητική αναπηρία, με προβλήματα όρασης, με αυτισμό και νοητική αναπηρία, σε σχολικές μονάδες γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, με ή χωρίς Τμήμα Ένταξης, όπου φοιτούν μαθητές με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, σε Κέντρα Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (Κ.Ε.Σ.Υ.), σε Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας, σε Συμβουλευτικούς Σταθμούς των Δήμων, σε Κέντρα Κοινωνικής Ψυχικής Υγιεινής, σε σχολεία που λειτουργούν εντός δημόσιων νοσοκομείων και σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ.) εποπτευόμενα από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, τα οποία παρέχουν εκπαίδευση, κατάρτιση και συμβουλευτικές υποστηρικτικές υπηρεσίες σε άτομα άνω των δεκαπέντε (15) ετών με αναπηρίες και σε σχολικές μονάδες με Τάξεις Υποδοχής και σε Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (Σ.Δ.Ε.) προς απόκτηση της απαιτούμενης πρακτικής εμπειρίας, υπό την επίβλεψη του επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ. Η πρακτική άσκηση έχει διάρκεια πέντε (5) μηνών, παίρνει είκοσι (20) ECTS και είναι υποχρεωτική.

Άρθρο 7

ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

7.1 Σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Η οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας του Π.Μ.Σ. δύναται να πραγματοποιείται και με τη χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Η οργάνωση μαθημάτων, σεμιναρίων ή φροντιστηριακών και λοιπών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων με τη χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης αφορά σε μαθήματα και εκπαιδευτικές δραστηριότητες που από τη φύση τους δύναται να υποστηριχθούν με τη χρήση μεθόδων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και δεν εμπεριέχουν πρακτική, εργαστηριακή ή κλινική εξάσκηση των φοιτητών/τριών, που για τη διεξαγωγή τους απαιτείται η συμμετοχή των φοιτητών/τριών με φυσική παρουσία.

Υπεύθυνη για την υποστήριξη της εξ αποστάσεως εκπαιδευτικής διαδικασίας, όπως και για τα ζητήματα σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων είναι η Μονάδα Ψηφιακής Διακυβέρνησης του ΕΚΠΑ.

7.2 Ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Η εκπαιδευτική διαδικασία δύναται να πραγματοποιείται με τη χρήση μεθόδων ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, οι οποίες δεν υπερβαίνουν το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των πιστωτικών μονάδων του Π.Μ.Σ.

Το ΕΚΠΑ τηρεί ηλεκτρονική πλατφόρμα προσβάσιμη και σε άτομα με αναπηρία, μέσω της οποίας παρέχονται υπηρεσίες ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Στην ηλεκτρονική πλατφόρμα δύναται να αναρτάται εκπαιδευτικό υλικό ανά μάθημα, το οποίο δύναται να περιλαμβάνει σημειώσεις, παρουσιάσεις, ασκήσεις, ενδεικτικές λύσεις αυτών, καθώς και βιντεοσκοπημένες διαλέξεις, εφόσον τηρείται η κείμενη νομοθεσία περί προστασίας προσωπικών δεδομένων. Το πάσης φύσεως εκπαιδευτικό υλικό παρέχεται αποκλειστικά για εκπαιδευτική χρήση των φοιτητών και προστατεύεται από τον ν. 2121/1993 (Α' 25), εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις.

Άρθρο 8

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

8.1 Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα σπουδών, το χειμερινό και το εαρινό, έκαστο εκ των οποίων περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς (13) εβδομάδες διδασκαλίας και τρεις (3) εβδομάδες εξετάσεων. Τα μαθήματα του χειμερινού και εαρινού εξαμήνου εξετάζονται επαναληπτικώς κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου.

8.2 Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος προβλέπεται η αναπλήρωσή του. Η ημερομηνία και η ώρα αναπλήρωσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ.

8.3 Η παρακολούθηση των μαθημάτων/εργαστηρίων/σεμιναρίων κ.λπ. είναι υποχρεωτική. Ένας μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια θεωρείται ότι έχει παρακολουθήσει κάποιο μάθημα (και επομένως έχει δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις) μόνο αν έχει παρακολουθήσει τουλάχιστον το 70% των ωρών του μαθήματος. Σε αντίθετη περίπτωση, ο μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια υποχρεούται να παρακολουθήσει εκ νέου το μάθημα κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος. Σε περίπτωση που το ποσοστό απουσιών φοιτητή/τρια ξεπερνά το 30% στο σύνολο των μαθημάτων, τίθεται θέμα διαγραφής του. Το εν λόγω θέμα εξετάζεται από τη Σ.Ε., η οποία γνωμοδοτεί σχετικά στη Συνέλευση του Τμήματος.

8.4 Η αξιολόγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών και η επίδοσή τους στα μαθήματα που υποχρεούνται να παρακολουθήσουν στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται στο τέλος κάθε εξαμήνου με γραπτές ή προφορικές εξετάσεις ή με εκπόνηση εργασιών καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου ή και να στηριχθεί σε ενδιάμεσες εξετάσεις προόδου, γραπτές εργασίες, ή και να εφαρμόσει συνδυασμό όλων των παραπάνω. Ο τρόπος αξιολόγησης ορίζεται από τον/ην διδάσκοντα/ουσα του κάθε μαθήματος. Κατά τη διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων, ως μεθόδων αξιολόγησης, εξασφαλίζεται υποχρεωτικά το αδιάβλητο της διαδικασίας. Η βαθμολόγηση γίνεται στην κλίμακα 1-10 με ενδιάμεση στρογγυλοποίηση στο μισό βαθμό (0,5). Ο ελάχιστος βαθμός επιτυχούς εξέτασης είναι το πέντε (5,00). Τα αποτελέσματα των εξετάσεων ανακοινώνονται από τον/την διδάσκοντα/ουσα και αποστέλλονται στη Γραμματεία του ΠΜΣ και του Τμήματος μέσα σε τέσσερις (4) εβδομάδες το αργότερο από την εξέταση του μαθήματος. Σε περίπτωση που κατ' επανάληψη σημειώνεται υπέρβαση του ανωτέρω ορίου από διδάσκοντα/ουσα, ο/η Διευθυντής/ντρια του Π.Μ.Σ. ενημερώνει σχετικά τη Συνέλευση του Τμήματος.

8.5 Το ποσοστό συμμετοχής των εργασιών και σεμιναρίων στον τελικό βαθμό του κάθε μαθήματος καθορίζεται για κάθε μάθημα ξεχωριστά, έπειτα από εισήγηση του/της διδάσκοντα/ουσας κάθε μαθήματος και αναγράφεται στον Οδηγό Σπουδών του Π.Μ.Σ.

8.6 Για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών ή συνθηκών που ανάγονται σε λόγους ανωτέρας βίας δύναται να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι αξιολόγησης, όπως η διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης.

8.7 Δύναται να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι για την αξιολόγηση φοιτητών/τριών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μετά από απόφαση της Σ.Ε και εισήγηση της επιτροπής ΑμεΑ του Τμήματος και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές οδηγίες της Μονάδας Προσβασιμότητας Φοιτητών με αναπηρία.

8.8 Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών των προγραμμάτων σπουδών δεύτερου κύκλου που οργανώνονται με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης δύναται να πραγματοποιείται με εξ αποστάσεως εξετάσεις, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης.

8.9 Στις περιπτώσεις ασθένειας ή ανάρρωσης από βαριά ασθένεια συνιστάται ο/η διδάσκων/ουσα να διευκολύνει, με όποιον τρόπο θεωρεί ο/η ίδιος/α πρόσφορο, τον/την φοιτητή/τρια (π.χ. προφορική εξ αποστάσεως εξέταση). Κατά τις προφορικές εξετάσεις ο/η διδάσκων/ουσα εξασφαλίζει ότι δεν θα παρευρίσκεται μόνος του/της με τον/την εξεταζόμενο/η φοιτητή/τρια.

8.10 Μαθήματα στα οποία κάποιος δεν έλαβε προβιβάσιμο βαθμό, οφείλει να τα επαναλάβει. Ωστόσο το εργαστήριο ή η άσκηση που βαθμολογείται αυτοτελώς, κατοχυρώνεται και δεν επαναλαμβάνεται, εφόσον η παρακολούθηση αυτών κρίθηκε επιτυχής.

8.11 Διόρθωση βαθμού επιτρέπεται, εφόσον έχει επιφλοχωρήσει προφανής παραδρομή ή αθροιστικό σφάλμα, ύστερα από έγγραφο του/της αρμόδιου διδάσκοντα/ουσας και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

8.12 Αν ο φοιτητής/τρια αποτύχει περισσότερες από τρεις (3) φορές στο ίδιο μάθημα, ακολουθείται η διαδικασία που ορίζει η ισχύουσα νομοθεσία.

8.13 Τα γραπτά φυλάσσονται υποχρεωτικά και με επιμέλεια του υπεύθυνου του μαθήματος για δύο (2) χρόνια. Μετά την πάροδο του χρόνου αυτού τα γραπτά παύουν να έχουν ισχύ και με ευθύνη της Συνέλευσης του Τμήματος συντάσσεται σχετικό πρακτικό και καταστρέφονται - εκτός αν εκκρεμεί σχετική ποινική, πειθαρχική ή οποιαδήποτε άλλη διοικητική διαδικασία.

8.14 Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών λαμβάνεται υπόψη η βαρύτητα που έχει κάθε μάθημα στο πρόγραμμα σπουδών και η οποία εκφράζεται με τον αριθμό των πιστωτικών μονάδων (ECTS). Ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων (ECTS) του μαθήματος αποτελεί ταυτόχρονα και τον συντελεστή βαρύτητας αυτού του μαθήματος. Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών πολλαπλασιάζεται ο βαθμός κάθε μαθήματος με τον αντίστοιχο αριθμό των πιστωτικών μονάδων (του μαθήματος) και το συνολικό άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με το σύνολο των πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για την απόκτηση του τίτλου. Ο υπολογισμός αυτός εκφράζεται με τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο:

$$\text{Βαθμός πτυχίου/διπλώματος} = \left(\sum_{k=1}^N \text{BM}_k \cdot \text{ΠΜ}_k \right) / \Sigma \text{ΠΜ}$$

όπου:

N = αριθμός μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών

BM_k = βαθμός του μαθήματος k

ΠΜ_k = πιστωτικές μονάδες του μαθήματος k

ΣΠΜ = σύνολο πιστωτικών μονάδων για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών

Για την απόκτηση Δ.Μ.Σ. κάθε μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια οφείλει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς στο σύνολο των υποχρεωτικών και τον απαιτούμενο αριθμό των επιλεγόμενων από τα προσφερόμενα μαθήματα του Π.Μ.Σ. και να εκπονήσει μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία.

Άρθρο 9

ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

9.1 Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες υποχρεούνται να εκπονήσουν μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία (ΜΔΕ) κατά το γ' εξαμήνο σπουδών.

9.2 Η ΜΔΕ πρέπει να είναι ατομική, πρωτότυπη, να έχει ερευνητικό/βιβλιογραφικό χαρακτήρα και να συντάσσεται σύμφωνα με τις οδηγίες συγγραφής που είναι αναρτημένες στον διαδικτυακό τόπο του Π.Μ.Σ.

9.3 Ύστερα από αίτηση του/της υποψηφίου/ας στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας, ο/η επιβλέπων/ουσα και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας, η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών ορίζει τον/την επιβλέποντα/ουσα αυτής και συγκροτεί την τριμελή εξεταστική επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο/η επιβλέπων/ουσα. Η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μπορεί να είναι η ελληνική ή η αγγλική και ορίζεται μαζί με τον ορισμό του θέματος.

9.4 Ο τίτλος της εργασίας μπορεί να οριστικοποιηθεί κατόπιν αίτησης του/ης φοιτητή/τριας και σύμφωνης γνώμης του/ης επιβλέποντος/ουσας προς τη Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ. Στην αίτηση πρέπει να υπάρχει και συνοπτική δικαιολόγηση της αλλαγής.

9.5 Η ΜΔΕ μπορεί να γράφεται στην ελληνική ή την αγγλική γλώσσα. Περιλαμβάνει υποχρεωτικά σύντομη περιγραφή του περιεχομένου (περίληψη) στην ελληνική και αγγλική γλώσσα. Η εργασία πρέπει να είναι δακτυλογραφημένη, σε διάστιχο 1.5, μέγεθος γραμματοσειράς 12 (Times new Roman ή Calibri ή Cambria) και σελίδες μεγέθους Α4. Στο εξώφυλλο αναγράφεται το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, το όνομα του/της ΜΦ, το όνομα του/της επιβλέποντος/ουσας, ο τίτλος της Μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, και το ακαδημαϊκό έτος. Η βιβλιογραφία και οι ενδοκειμενικές αναφορές συντάσσονται σύμφωνα με το σύστημα APA. Η εργασία ολοκληρώνεται και υποβάλλεται για κρίση στο τέλος του Δ' εξαμήνου σπουδών. Κατατίθεται σε ηλεκτρονική μορφή.

9.6 Για να εγκριθεί η εργασία ο/η φοιτητής/τρια οφείλει να την υποστηρίξει ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής.

9.7 Ο/Η Επιβλέπων/ουσα και τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ορίζονται από τις κατωτέρω κατηγορίες που έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.:

α) Μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους,

β) ομότιμοι Καθηγητές ή αφυπηρέτησαντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Α.Ε.Ι.,

γ) συνεργαζόμενοι καθηγητές,

δ) εντεταλμένοι διδάσκοντες,

ε) επισκέπτες καθηγητές ή επισκέπτες ερευνητές,

στ) ερευνητές και ειδικοί λειτουργικοί επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δύναται να ανατίθεται η επίβλεψη διπλωματικών εργασιών και σε μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.Τ.Ε.Π. και Ε.ΔΙ.Π. του Τμήματος, που δεν έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

9.8 Η τελική αξιολόγηση της Διπλωματικής Εργασίας γίνεται στην κλίμακα από 1-10 από την καθορισμένη τριμελή επιτροπή με δημόσια υποστήριξη και θεωρείται ότι έχει αξιολογηθεί επιτυχώς αν η βαθμολογία που θα λάβει είναι ίση ή μεγαλύτερη του πέντε (5).

9.9 Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή, αναρτώνται υποχρεωτικά στο Ψηφιακό Αποθετήριο «ΠΕΡΓΑΜΟΣ», σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ.

9.10 Εφόσον η Μ.Δ.Ε. περιέχει πρωτότυπα αποτελέσματα μη δημοσιευμένα, δύναται, κατόπιν αιτήσεως του/της επιβλέποντος/ουσας, η οποία συνυπογράφεται από τον/την μεταπτυχιακό φοιτητή/τρια, να δημοσιευθούν στην ιστοσελίδα μόνο οι περιλήψεις, και το πλήρες κείμενο να δημοσιευθεί αργότερα.

Άρθρο 10

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

10.1 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών, έως και τη λήξη τυχόν χορηγηθείσας παράτασης φοίτησης, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων.

10.2 Το Ίδρυμα εξασφαλίζει στους/ις φοιτητές/τριες με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες προσβασιμότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία (<https://access.uoa.gr/>).

10.3 Το Γραφείο Διασύνδεσης του ΕΚΠΑ παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη φοιτητών σε θέματα σπουδών και επαγγελματικής αποκατάστασης (<https://www.career.uoa.gr/ypiresies/>).

10.4 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες καλούνται να συμμετέχουν και να παρακολουθούν σεμινάρια ερευνητικών ομάδων, συζητήσεις βιβλιογραφικής ενημέρωσης, επισκέψεις εργαστηρίων, συνέδρια/ημερίδες με γνωστικό αντικείμενο συναφές με αυτό του Π.Μ.Σ., διαλέξεις ή άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις του Π.Μ.Σ.

10.5 Η Συνέλευση του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης, μετά την εισήγηση της Σ.Ε., δύναται να αποφασίσει τη διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών εάν:

- Υπερβούν το ανώτατο όριο απουσιών,
- έχουν αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων και δεν έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στον παρόντα κανονισμό,
- υπερβούν τη μέγιστη χρονική διάρκεια φοίτησης στο Π.Μ.Σ., όπως ορίζεται στον παρόντα Κανονισμό,
- έχουν παραβιάσει τις κείμενες διατάξεις όσον αφορά την αντιμετώπιση πειθαρχικών παραπτώματων από τα αρμόδια πειθαρχικά Όργανα,
- δεν καταβάλλουν το προβλεπόμενο τέλος φοίτησης,
- υποβάλουν αίτηση διαγραφής οι ίδιοι.

10.6 Σε περίπτωση που μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια διαγραφεί από το Π.Μ.Σ., μπορεί να αιτηθεί χορήγηση βεβαίωσης για τα μαθήματα στα οποία έχει εξεταστεί επιτυχώς.

10.7 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες του Ε.Κ.Π.Α. δύναται να εγγραφούν σε Π.Μ.Σ. του ίδιου ή άλλων Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής στο πλαίσιο εκπαιδευτικών ή ερευνητικών προγραμμάτων συνεργασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

10.8 Είναι δυνατή η παράλληλη φοίτηση σε προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών και σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ή σε δύο (2) Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του ίδιου ή άλλου Τμήματος, του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι.

10.9 Στο τέλος κάθε εξαμήνου πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος/ουσας από τους/ις μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες (βλ. άρθρο 17).

10.10 Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες μπορούν να αιτηθούν την έκδοση παραρτήματος διπλώματος στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα.

10.11 Για τη συμμετοχή τους στο Π.Μ.Σ. «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση» οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες καταβάλλουν τέλη φοίτησης που ανέρχονται στο ποσό των 600 ευρώ ανά εξάμηνο. Η καταβολή του τέλους γίνεται στην αρχή κάθε εξαμήνου.

Άρθρο 11

ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΔΙΔΑΚΤΡΩΝ

11.1 Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης, οι φοιτητές/τριες Π.Μ.Σ., που πληρούν τα οικονομικά ή κοινωνικά κριτήρια και τις προϋποθέσεις αριστείας κατά τον πρώτο κύκλο σπουδών, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Η απαλλαγή αυτή παρέχεται για τη συμμετοχή σε ένα μόνο Π.Μ.Σ. Σε κάθε περίπτωση, οι απαλλασσόμενοι/ες φοιτητές/τριες δεν ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητών/τριών που εισάγονται στο Π.Μ.Σ. ανά ακαδημαϊκό έτος.

11.2 Η αίτηση για απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης υποβάλλεται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτητών/τριών του Π.Μ.Σ. «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση». Η οικονομική κατάσταση υποψηφίου/ας σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί λόγο μη επιλογής στο Π.Μ.Σ.

11.3 Δεν δικαιούνται απαλλαγή όσοι λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή, ούτε οι πολίτες χωρών εκτός Ε.Ε.

11.4 Η εξέταση των κριτηρίων περί απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης πραγματοποιείται από τη Συνέλευση του Τμήματος και εκδίδεται αιτιολογημένη απόφαση περί αποδοχής ή απόρριψης της αίτησης.

11.5 Εφόσον η ισχύουσα νομοθεσία θέτει ηλικιακό κριτήριο, συνιστάται, για λόγους χρηστής διοίκησης και ίσης μεταχείρισης, ως ημερομηνία γέννησης των φοιτητών/τριών να θεωρείται η 31η Δεκεμβρίου του έτους γέννησης.

11.6 Τα μέλη των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π., που γίνονται δεκτοί ως υπεράριθμοι σύμφωνα με τη διάταξη 3.3 του παρόντος κανονισμού, απαλλάσσονται από την καταβολή διδάκτρων.

11.7 Σε περίπτωση που φοιτούν ταυτόχρονα σε Π.Μ.Σ. του Ιδρύματος μέλη της ίδιας οικογένειας μέχρι β' βαθμού συγγένειας εξ αίματος ή εξ αγχιστείας υπάρχει η δυνατότητα να παρέχεται μείωση στα καταβαλλόμενα τέλη φοίτησης κατά 50%.

Άρθρο 12

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΚΑΙ ΒΡΑΒΕΙΑ

Για την πραγματοποίηση των σπουδών τους οι φοιτητές/τριες μπορούν να λάβουν υποτροφίες και βραβεία.

12.1 Χορήγηση υποτροφίας αριστείας. Προβλέπεται η χορήγηση μίας υποτροφίας αριστείας, η οποία αποδίδεται σε αριστούχους φοιτητές/τριες του Π.Μ.Σ. βάσει της επίδοσής τους στα μαθήματα του Α' εξαμήνου. Η υποτροφία απαλλάσσει τους/τις δικαιούχους τους από τα τέλη φοίτησης του τελευταίου εξαμήνου διδασκαλίας μαθημάτων.

Προϋποθέσεις

Υποψηφιότητα για υποτροφίες αριστείας μπορούν να καταθέσουν οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες που έχουν ολοκληρώσει το ήμισυ της κανονικής διάρκειας φοίτησης. Οι υποψήφιοι/ιες δεν πρέπει να κατέχουν έμμισθη θέση στον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα ούτε να λαμβάνουν υποτροφία από οποιοδήποτε άλλο φορέα για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Κριτήρια

- βαθμολογική επίδοση στα μαθήματα (με μέσο όρο μεγαλύτερο ή ίσο του οκτώ)
- επιτυχής ολοκλήρωση όλων των μαθημάτων σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών
- ατομικό και οικογενειακό εισόδημα.

Σε περίπτωση ισοβαθμίας και σύμπτωσης εισοδήματος, γίνεται κλήρωση. Σε περίπτωση που ο/η φοιτητής/τρια αποποιηθεί την υποτροφία, παρέχεται στον/στην επόμενο/η στη σειρά κατάταξης.

Διαδικασία

Οι φοιτητές/τριες μετά την πρόσκληση υποβάλλουν στη Γραμματεία του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης αίτηση συνοδευόμενη υποχρεωτικά από τα κατωτέρω δικαιολογητικά:

1) Αναλυτική βαθμολογία,

2) υπεύθυνη δήλωση, υπογεγραμμένη μέσω της πλατφόρμας gov.gr, με το εξής κείμενο: «Δεν κατέχω έμμισθη θέση στον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα ούτε λαμβάνω υποτροφία από οποιοδήποτε άλλο φορέα για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα»,

3) πρόσφατο εκκαθαριστικό εφορίας (ατομικό και οικογενειακό).

Η Σ.Ε του ΠΜΣ εξετάζει τις υποψηφιότητες και εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος, η οποία αποφασίζει σχετικά.

12.2 Βραβεία Αριστείας. Το ΠΜΣ μπορεί να απονέμει βραβεία αριστείας στους/ις τρεις πρώτους φοιτητές/τριες κάθε σειράς με την ολοκλήρωση των μαθημάτων του Α' και Β' εξαμήνου, έπειτα από εισήγηση της Σ.Ε. και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Τα βραβεία δεν έχουν οικονομικό όφελος. Το βραβείο υπογράφεται από τον Διευθυντή/τρια του Π.Μ.Σ. και τον/την Πρόεδρο του Τμήματος.

Προϋποθέσεις

1. Μέσος όρος μαθημάτων Α' και Β' εξαμήνου μεγαλύτερος/ίσος του οκτώ (8).

2. Ολοκλήρωση και επιτυχής εξέταση στην εξεταστική του Φεβρουαρίου (Α' εξάμηνο) και Ιουνίου (Β' εξάμηνο) στα κανονικά έτη σπουδών (Α' και Β' εξάμηνο κάθε σειράς).

Διαδικασία

Μετά την κατάθεση της βαθμολογίας του Ιουνίου, η Σ.Ε. εξετάζει τις βαθμολογίες των φοιτητών/τριών της σειράς, και εφ' όσον πληρούνται οι προηγούμενες προϋποθέσεις κατατάσσει τους/τις φοιτητές/τριες σε φθίνουσα σειρά (ως προς τον μέσο όρο της βαθμολογίας τους) και εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος την απονομή βραβείων στους/ις τρεις (3) πρώτους φοιτητές/τριες.

Μέσος Όρος: Σε όλες τις περιπτώσεις απονομής υποτροφιών ή βραβείων ο μέσος όρος υπολογίζεται από τον τύπο:

$$\text{Μέσος Όρος} = \left(\sum_{k=1}^N \text{BM}_k \cdot \text{ΠΜ}_k \right) / \Sigma \text{ΠΜ}$$

όπου:

N = αριθμός μαθημάτων των εξαμήνων κατά περίπτωση,

BM_k = βαθμός του μαθήματος k,

ΠΜ_k = πιστωτικές μονάδες του μαθήματος k,

ΣΠΜ = σύνολο πιστωτικών μονάδων του/των εξαμήνου(ων) κατά περίπτωση.

Άρθρο 13

ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.

13.1 Για την εύρυθμη λειτουργία του Π.Μ.Σ. διατίθενται αίθουσες διδασκαλίας και σεμιναρίων, αμφιθέατρα εξοπλισμένα με οπτικοακουστικά μέσα και εργαστήρια του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης.

13.2 Η διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του Π.Μ.Σ. γίνεται από τη Γραμματεία Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης.

13.3 Η χρηματοδότηση του Π.Μ.Σ. μπορεί να προέρχεται από:

- α) Τέλη φοίτησης,
- β) δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις,
- γ) κληροδοτήματα,
- δ) πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα,
- ε) ιδίους πόρους του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) και
- στ) τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων,
- ζ) κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

13.4 Η καταβολή των τελών φοίτησης πραγματοποιείται από τον ίδιο τον/την φοιτητή/τρια ή από τρίτο φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του/της φοιτητή/τριας, εφόσον αυτό προβλέπεται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

13.5 Η διαχείριση των πόρων των Π.Μ.Σ. του Α.Ε.Ι. πραγματοποιείται από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Ε.Κ.Π.Α.

13.6 Οι πόροι των Π.Μ.Σ. κατανέμονται ως εξής:

α) Ποσό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) των συνολικών εσόδων που προέρχονται από τέλη φοίτησης παρακρατείται από τον Ε.Λ.Κ.Ε. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται το ποσοστό παρακράτησης υπέρ του Ε.Λ.Κ.Ε. για την οικονομική διαχείριση των Π.Μ.Σ. Όταν τα έσοδα του Π.Μ.Σ. προέρχονται από δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις, κληροδοτήματα ή πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα, πραγματοποιείται η παρακράτηση υπέρ Ε.Λ.Κ.Ε. που ισχύει για τα έσοδα από αντίστοιχες πηγές χρηματοδότησης,

β) το υπόλοιπο ποσό των συνολικών εσόδων του Π.Μ.Σ. διατίθεται για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 14

ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΣΤΟ Π.Μ.Σ.

14.1 Το διδακτικό έργο των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) ανατίθεται, κατόπιν απόφασης της Συνέλευσης στις ακόλουθες κατηγορίες διδασκόντων:

α) Μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Δι.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους, αν το Π.Μ.Σ. έχει τέλη φοίτησης,

β) ομότιμους καθηγητές/τριες ή αφυπηρηθέντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Α.Ε.Ι.,

γ) συνεργαζόμενους/ες καθηγητές/τριες,

δ) εντεταλμένους/ες διδάσκοντες/ουσες,

ε) επισκέπτες καθηγητές/τριες ή επισκέπτες ερευνητές/τριες,

στ) ερευνητές και ειδικούς λειτουργικούς επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής,

ζ) επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

14.2 Όλες οι κατηγορίες διδασκόντων/ουσών δύνανται να αμείβονται αποκλειστικά από τους πόρους του Π.Μ.Σ. Δεν επιτρέπεται η καταβολή αμοιβής ή άλλης παροχής από τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, καθορίζεται το ύψος της αμοιβής κάθε διδάσκοντος/ουσας. Ειδικώς οι διδάσκοντες/ουσες που έχουν την ιδιότητα μέλους Δ.Ε.Π. δύνανται να αμείβονται επιπρόσθετα για έργο που προσφέρουν προς το Π.Μ.Σ., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους, όπως ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 155 του ν. 4957/2022. Το τελευταίο εδάφιο εφαρμόζεται αναλογικά και για τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.Δι.Π. και Ε.Τ.Ε.Π., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους.

14.3 Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δύναται να ανατίθεται επικουρικό διδακτικό έργο στους υποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος υπό την επίβλεψη διδάσκοντος/ουσας του Π.Μ.Σ.

14.4 Η ανάθεση του διδακτικού έργου του Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ.

Οι αποφάσεις της Συνέλευσης του Τμήματος για την κατανομή του διδακτικού έργου περιλαμβάνουν υποχρεωτικά τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) Το ονοματεπώνυμο του/ης διδάσκοντα/ουσας,
- β) την ιδιότητά του/ης (π.χ. μέλος Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.Δι.Π., Ε.Τ.Ε.Π. κ.ά.),
- γ) το είδος του διδακτικού έργου που ανατίθεται ανά διδάσκοντα/ουσα (μάθημα, σεμινάριο ή εργαστήριο),
- δ) τον αριθμό των ωρών διδασκαλίας ανά μάθημα, σεμινάριο ή εργαστήριο.

14.5 Η κατανομή του διδακτικού έργου πραγματοποιείται πριν από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους τόσο για το χειμερινό όσο και για το εαρινό εξάμηνο. Σε περίπτωση που η κατανομή του διδακτικού έργου δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί ταυτόχρονα και για τα δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα, η απόφαση θα λαμβάνεται πριν από την έναρξη του κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου. Με αιτιολογημένη απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος η ανάθεση διδακτικού έργου δύναται να τροποποιείται κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους.

14.6 Οι διδάσκοντες/ουσες, κατά το χρονικό διάστημα που τελούν σε καθεστώς εκπαιδευτικής άδειας ή αναστολής καθηκόντων, δύναται να παρέχουν διδακτικό έργο προς το Π.Μ.Σ., εάν κρίνουν ότι το πρόγραμμά τους το επιτρέπει, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι βάσει των συντρεχουσών συνθηκών τούτο είναι ουσιαστικά και πρακτικά εφικτό, ζήτημα το οποίο πρέπει κατά περίπτωση να κριθεί αρμοδίως.

Άρθρο 15

ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

15.1 Ο/Η φοιτητής/τρια ολοκληρώνει τις σπουδές για την απόκτηση Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) με τη συμπλήρωση του ελάχιστου αριθμού μαθημάτων και πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του Δ.Μ.Σ., καθώς και την επιτυχή ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Η Συνέλευση του Τμήματος διαπιστώνει την ολοκλήρωση των σπουδών προκειμένου να χορηγηθεί το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.).

15.2 Με την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας χορηγείται στον/η μεταπτυχιακό/η φοιτητή/τρια βεβαίωση περάτωσης σπουδών, χάνεται η φοιτητική του/ης ιδιότητα και παύει η συμμετοχή του/ης στα συλλογικά όργανα διοίκησης του Πανεπιστημίου.

15.3 Το Δ.Μ.Σ. πιστοποιεί την επιτυχή αποπεράτωση των σπουδών και αναγράφει βαθμό, με ακρίβεια δύο δεκαδικών ψηφίων, κατά την ακόλουθη κλίμακα: Άριστα (8,5 έως 10), Λίαν Καλώς (6,5 έως 8,5 μη συμπεριλαμβανομένου) και Καλώς (5 έως 6,5 μη συμπεριλαμβανομένου).

15.4 Ο τύπος του Δ.Μ.Σ. ανά είδος Π.Μ.Σ. είναι κοινός για όλα τα Τμήματα και τις Σχολές του Ε.Κ.Π.Α. και περιλαμβάνεται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ιδρύματος.

15.5 Στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ. απονέμεται Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση».

Άρθρο 16

ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ

16.1 Η ορκωμοσία δεν αποτελεί συστατικό τύπο της επιτυχούς περάτωσης των σπουδών, είναι όμως αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση του εγγράφου τίτλου του διπλώματος. Η καθομολόγηση γίνεται στο πλαίσιο της Συνέλευσης του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης και σε χώρο του Τμήματος, παρουσία του/ης Διευθυντή/ντριας του Π.Μ.Σ., του/της Προέδρου του Τμήματος ή του/της Αναπληρωτή/τριας του/της και, κατά τις δυνατότητες, ενδεχομένως εκπροσώπου του Πρυτάνεως.

16.2 Αίτημα για τελετή ορκωμοσίας μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στη Μεγάλη Αίθουσα Τελετών του Κεντρικού κτηρίου εξετάζεται κατά περίπτωση από τον Πρύτανη, βάσει εκτίμησης των εκάστοτε δυνατοτήτων και του αριθμού των ορκιζόμενων που θα δηλώνεται από τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. στη Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας.

16.3 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες, που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το Π.Μ.Σ., σε εξαιρετικές περιπτώσεις (σπουδές, διαμονή ή εργασία στο εξωτερικό, λόγοι υγείας κ.λπ.), μπορούν να αιτηθούν στη Γραμματεία του Τμήματος εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης. Η εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης εγκρίνεται από τον/την Πρόεδρο του Τμήματος και τον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Φοιτητικής Μέριμνας.

Άρθρο 17

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Π.Μ.Σ.

17.1 Αξιολόγηση από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης

Το Π.Μ.Σ. αξιολογείται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/πιστοποίησης του Τμήματος που διοργανώνεται από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε.). Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε από κάθε Π.Μ.Σ., ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες, η σκοπιμότητα παράτασης της λειτουργίας του, καθώς και λοιπά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση.

Αν το Π.Μ.Σ. κατά το στάδιο της αξιολόγησής του κριθεί ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας του, λειτουργεί μέχρι την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών/τριών σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τον κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών.

17.2 Εσωτερική αξιολόγηση

Η εσωτερική αξιολόγηση των ΠΜΣ πραγματοποιείται σε ετήσια βάση από τη Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.) του Ιδρύματος. Στη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης συμμετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι στην υλοποίηση των ενεργειών και των δράσεων του ΠΜΣ και πιο συγκεκριμένα, οι φοιτητές/τριες, τα μέλη του διδακτικού προσωπικού, το προσωπικό διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης και τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ.

Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης πραγματοποιείται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, το Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας του Ιδρύματος, τις οδηγίες και τα πρότυπα της ΕΘΑΑΕ και σύμφωνα με τις εσωτερικές διαδικασίες του Τμήματος και του ΠΜΣ.

Το Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας (ΕΣΔΠ) που εφαρμόζεται στο ΕΚΠΑ περιλαμβάνει όλες εκείνες τις διαδικασίες - διεργασίες που απαιτούνται για την συστηματική αξιολόγηση (εσωτερική και εξωτερική) και βελτίωση του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου που συντελείται στο ΕΚΠΑ, καθώς και την εφαρμογή διαδικασιών πιστοποίησης των προγραμμάτων σπουδών του. Το πεδίο εφαρμογής του ΕΣΔΠ είναι η ακαδημαϊκή πιστοποίηση των Προγραμμάτων Σπουδών του Ιδρύματος, η πιστοποίηση του ΕΣΔΠ καθώς και η εφαρμογή της διασφάλισης ποιότητας στις ακαδημαϊκές και υπηρεσιακές μονάδες και το ανθρώπινο δυναμικό.

Από την ίδρυση του ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση», υιοθετήθηκαν διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας και αξιολόγησης οι οποίες πραγματοποιούνται με βάση την διεργασία 4 του ΕΣΔΠ ΕΚΠΑ που φέρει τον τίτλο «Εσωτερική Αξιολόγηση». Οι εν λόγω διαδικασίες αξιολόγησης περιλαμβάνουν αποτίμηση του διδακτικού έργου, καθώς και όλων των ακαδημαϊκών λειτουργιών και δράσεων του ΠΜΣ. Το Πρόγραμμα Σπουδών αξιολογείται συστηματικά σε συνεχή βάση με τη συμμετοχή των φοιτητών/τριών, των διδασκόντων/ουσών και τις προτάσεις άλλων ενδιαφερόμενων μερών. Επίσης, ανιχνεύονται και λαμβάνονται υπόψη οι μεταβαλλόμενες ανάγκες της κοινωνίας και της αγοράς εργασίας για την καλύτερη προσαρμογή του ΠΜΣ ως προς αυτές.

Αναλυτικότερα αξιολογούνται:

α) Το περιεχόμενο του Προγράμματος Σπουδών σύμφωνα με την πιο πρόσφατη έρευνα στο συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ο σύγχρονος χαρακτήρας του ΠΜΣ,

β) ο φόρτος εργασίας των μαθημάτων, καθώς και η πορεία και η ολοκλήρωση των μεταπτυχιακών σπουδών από τους/ις φοιτητές/τριες,

γ) ο βαθμός ικανοποίησης των προσδοκιών των φοιτητών/τριών από το Πρόγραμμα Σπουδών, τις προσφερόμενες υπηρεσίες υποστήριξης των σπουδών τους και το μαθησιακό περιβάλλον,

δ) τα μαθήματα του Προγράμματος σε εξαμηνιαία βάση μέσω ερωτηματολογίων που συμπληρώνουν οι φοιτητές/τριες του ΠΜΣ.

Στη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης, συμμετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι στην υλοποίηση των ενεργειών και δράσεων του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών, και πιο συγκεκριμένα, οι φοιτητές/τριες, τα μέλη του διδακτικού προσωπικού, τα μέλη της διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης και η ΟΜΕΑ του Τμήματος.

Η διαδικασία της ετήσιας Εσωτερικής Αξιολόγησης αναδεικνύει τα δυνατά και αδύνατα στοιχεία της λειτουργίας του ΠΜΣ και στοχεύει μεταξύ άλλων στην θέσπιση νέων στόχων και την αντιστοίχισή τους με τα επιθυμητά επίπεδα ποιότητας.

Ένα ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα των διαδικασιών της ετήσιας περιοδικής αξιολόγησης του ΠΜΣ, το οποίο ωστόσο δύναται να διαφοροποιείται βάσει των εκάστοτε συνθηκών, περιγράφεται παρακάτω ως εξής:

1. Ετήσιος προγραμματισμός και καθορισμός στόχων ποιότητας για το ακαδημαϊκό έτος: μέχρι 30 Οκτωβρίου.
2. Έναρξη διαδικασίας εσωτερικής εξαμηνιαίας αξιολόγησης από φοιτητές/τριες και τελειόφοιτους/ες:

- α) Ενεργοποίηση ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων φοιτητών/τριών και τελιοφοίτων μέχρι 15 Δεκεμβρίου, β) διενέργεια αξιολόγησης μέχρι 15 Ιανουαρίου.
3. Έναρξη διαδικασίας εσωτερικής εξαμηνιαίας αξιολόγησης από μέλη διδακτικού προσωπικού μέσω απογραφικών δελτίων εξαμηνιαίου μαθήματος (15 Δεκεμβρίου έως 15 Ιανουαρίου).
4. Επεξεργασία ερωτηματολογίων και δελτίων μαθημάτων και σύνταξη σχετικής έκθεσης αποτίμησης (15 Ιανουαρίου έως τέλος Φεβρουαρίου).
5. Δήλωση δεδομένων Ποιότητας για το ΠΜΣ στο ΟΠΕΣΠ της ΕΘΑΑΕ (έως 31 Μαρτίου).
6. Έναρξη διαδικασίας εσωτερικής εξαμηνιαίας αξιολόγησης από φοιτητές/τριες και τελιοφοίτους/ες: α) ενεργοποίηση ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων φοιτητών/τριών και τελιοφοίτων (έως 15 Μαΐου), β) διενέργεια αξιολόγησης (15 Μαΐου μέχρι 15 Ιουνίου).
7. Έναρξη διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης από μέλη διδακτικού προσωπικού μέσω απογραφικών δελτίων εξαμηνιαίου μαθήματος (15 Μαΐου μέχρι 15 Ιουνίου).
8. Συμπλήρωση και συλλογή δελτίων ετήσιας αποτύπωσης της ερευνητικής και διδακτικής δραστηριότητας του συνόλου των διδασκόντων/ουσών (15 Μαΐου μέχρι 15 Ιουνίου).
9. Επεξεργασία ερωτηματολογίων και σύνταξη σχετικής έκθεσης αποτίμησης (15 Ιουνίου έως 30 Ιουνίου).
10. Επεξεργασία και αποτίμηση δελτίων μαθημάτων και εντύπων ερευνητικής και διδακτικής δραστηριότητας και δημιουργία πινάκων με στατιστικά στοιχεία και ποιοτικά δεδομένα (15 Ιουνίου έως 30 Ιουνίου).
11. Εσωτερική Αξιολόγηση από ΜΟΔΙΠ ΕΚΠΑ και σύνταξη Έκθεσης ευρημάτων και Καταλόγου ενεργειών βελτίωσης (1η Ιουλίου έως 15 Ιουλίου).

Τα αποτελέσματα της εσωτερικής αξιολόγησης αποτυπώνονται σε ειδικό πρακτικό που συντάσσεται από τη ΜΟ.ΔΙ.Π, στο οποίο περιγράφονται αναλυτικά τα ευρήματα της αξιολόγησης, οι προτεινόμενες βελτιωτικές ενέργειες, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης τους, οι εμπλεκόμενοι/ες σε αυτές και οι απαιτούμενοι πόροι.

Τα αποτελέσματα της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης γίνονται αντικείμενο συζήτησης σε συνάντηση που διοργανώνεται από τον Διευθυντή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τους/τις διδάσκοντες/ουσες και τα μέλη της διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης του ΠΜΣ οπωσδήποτε πριν την ολοκλήρωση της διαδικασίας καθορισμού των ετήσιων στόχων του ΠΜΣ για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος, έτσι ώστε να ληφθούν υπόψη στη διαμόρφωση, επικαιροποίησή τους. Επίσης, τίθενται τα τρέχοντα δεδομένα στην αγορά εργασίας, οι εξελίξεις και οι προοπτικές του συγκεκριμένου επιστημονικού πεδίου αλλά και οι ανάγκες της κοινωνίας σε συνδυασμό με τις υποδείξεις των φοιτητών/τριών και του διδακτικού προσωπικού σχετικά με σημεία που επιδέχονται βελτίωσης. Επιπλέον, βάσει των αποτελεσμάτων της εν λόγω αξιολόγησης γίνονται οι αναγκαίες κατά περίπτωση διορθωτικές κινήσεις στις παραμέτρους του ΠΜΣ, όπως επί παραδείγματι η επικαιροποίηση ή τροποποίηση του περιεχομένου ύλης των μαθημάτων, η εισαγωγή εναλλακτικών μορφών αξιολόγησης, η προσθήκη ή αφαίρεση μαθημάτων του ΠΜΣ κ.ά.

Η κοινοποίηση των Ετήσιων Εσωτερικών Εκθέσεων Αξιολόγησης, των δεικτών παρακολούθησης και των σχετικών πινάκων προβλέπεται να γίνεται μέσω δημοσίευσης στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ, ώστε να διευκολύνεται η διαδικασία πληροφόρησης και να δίνεται δυνατότητα ανατροφοδότησης όλων των ενδιαφερόμενων μερών.

Μέσα από αυτή τη διαδικασία αναμένεται να αναδειχθούν τα θετικά στοιχεία του ΠΜΣ αλλά και να αντιμετωπιστούν δημιουργικά και εποικοδομητικά τα αδύναμα σημεία του, ώστε να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα του Προγράμματος, το υψηλό επίπεδο σπουδών και παροχών αλλά και η αποδοτικότητα των διδασκόντων/ουσών του.

Άρθρο 18

ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.

Το Π.Μ.Σ. θα λειτουργήσει μέχρι το ακαδημαϊκό έτος 2029 -2030 εφόσον πληροί τα κριτήρια της εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης, σύμφωνα με ισχύουσα νομοθεσία.

Άρθρο 19

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Οι ήδη εγγεγραμμένοι/ες φοιτητές/τριες ολοκληρώνουν τις σπουδές τους σύμφωνα με τον παρόντα Κανονισμό.

Για όσα θέματα δεν ορίζονται στην ισχύουσα νομοθεσία, στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ε.Κ.Π.Α. ή στον παρόντα Κανονισμό, αρμόδια να αποφασίσουν είναι τα όργανα του Π.Μ.Σ.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρύτανης

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΣΙΑΣΟΣ

